

Gostujuće predavanje (u sklopu kolegija "Teorije ideologije"):

Stipe Ćurković

Ideologija, fetišizam, ili oboje?

Četvrtak 3.4., 11:15, F-801

Rasprave oko pojma ideologije, njene definicije, opsega, implikacija, pa čak i korisnosti i opravdanosti teško da će jenjavati u skorije vrijeme. Širok niz teorijskih tradicija unutar filozofije i društvenih znanosti uključilo se u spor, nerijetko u izravnoj suprotnosti jedni s drugima. I kada fokus suzimo na rasprave unutar marksizma, zajednički nazivnik ostaje neuhvatljiv, a izgledi za konsenzus iluzorni. Baš kao što bi bilo pogrešno govoriti o marksizmu u singularu, nemoguće je govoriti i o jedinstvenoj marksističkoj teoriji ideologije. Različite teorijske struje i "škole" mišljenja naglašavale su različite aspekte Marxova djela, ponekad iz kronološki i tematski vrlo udaljenih faza njegova teorijskog razvoja, i uzimale različite središnje pojmove i metafore kao polazište za razvoj svojih teorija. U ovom predavanju ću predstaviti koncept fetišizma iz *Kapitala I-III* i razloge koji ga čine nezaobilaznim teoretskim utemeljenjem materijalističke – ali neredukcionističke – teorije ideologije.

Literatura:

Michael Heinrich, "The Fetishism of Social Relations in Bourgeois Society", u: *An Introduction to the Three Volumes of Karl Marx's Capital*, New York: Monthly Review Press, 2012., str. 179-198/ na HRV: „Fetišizam građanskih odnosa“, u: *Uvod u Marxovu kritiku političke ekonomije*, Zagreb: Centar za radničke studije, 2015., str. 175-193. online besplatno dostupno na: <https://rosalux.rs/rosa-publications/uvod-u-marxovu-kritiku-politicke-ekonomije/>

Karl Marx, poglavlje iz prvog toma *Kapitala*: "Fetiški karakter robe i njegova tajna" (str. 73-84 u prijevodu Moše Pijade i Rodoljuba Čolakovića koji je dostupan na donjoj poveznici)

https://libcom.org/files/karl_marks_kapital_prvi_tom.pdf

Beverley Best, "Destilling a Value Theory of Ideology from Volume Three of Capital", u: *Historical Materialism* 23 (3):101-141, 2015.

Stipe Ćurković je član zagrebačkog Centra za radničke studije. Do prestanka njegova izlaženja bio je urednik njegova teorijskog časopisa *3k: kapital, klasa, kritika*, posvećenog suvremenoj marksističkoj teoriji. Trenutno radi kao programski koordinator Subversive Foruma – "teorijskog dijela" Subversive Festivala koji se svake godine održava u Zagrebu.

Napomena: predavanje će se održati na engleskom jeziku